KATEDRA GERMANISTIKY

Posudek konzultanta na magisterskou práci

Autor: Bc. Lenka Matějovská

Titul (česky/německy – anglicky):

Fachsprache im Versicherungswesen mit Orientierung auf Firmenkunden

Academic language in insurance focused on corporate insurance

Konzultant: prof. PhDr. Libuše Spáčilová, Dr.

Téma:	10 %	1
Metodologie:	25 %	1,3
Vytvoření korpusu a jeho analýza:	25 %	1,3
Použití odborné literatury:	15 %	1,3
Struktura a forma:	15 %	1,7
Bibliografický aparát:	10 %	1
Celková známka před obhajobou:		1,3

Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:

1. Na s. 6 diplomandka uvádí, že se Albrecht Dürer snažil zavést do německého jazyka německé matematické termíny. Jakou roli v zavedení matematické terminologie hrál Adam Ries v 16. století? Nebyl jeho podíl takový, aby stálo za to ho zmínit?
2. Podle slov diplomandky na s. 23 patří k nejfrekventovanějším příponám [u adjektiv] v odborné slovní zásobě přípony *-ig*, *-lich*, *-isch*. Proč právě tyto jsou nejčastější?
3. Na s. 27 píše diplomandka, že „[u]*nter der Makrostruktur wird die globale Bedeutung des Textes verstanden. Es handelt sich um Textfunktion, Textinhalt, Vorwissen und Gliederung des Textes.*“ Jaký je vztah mezi makrostrukturou na jedné straně a funkcí textu, jeho obsahem, členěním a předchozími znalostmi na straně druhé? Co vše může zahrnovat analýza mikrostruktury?
4. V praktické části – v 8. kap. na s. 46an. – se zabývá diplomandka *funkcí textu*. Zmiňuje se o funkcích textů u Heinemanna a Viehwegera, srovnává jejich pojetí s funkcemi textu u Brinkera, které je jiné. Poté určuje funkce u tří textových druhů ve svém korpusu. Je vyloučené, aby text či exempláře jednoho textového druhu plnily více než jednu funkci? Nebyla by proto vedle deklarativní funkce u textového druhu *pojistná smlouva* výraznější funkce obligační, příp. apelační? Podobně by se dalo uvažovat i u *pojistných podmínek*.
5. Do jaké míry mohou obrázky v informačních brožurách usnadnit porozumění textu? Chápala bych tuto funkci u odborných náčrtů s popisky, ale u informačních brožur v oblasti pojišťovnictví mi není tato jejich funkce příliš jasná.
6. Kap. 8.1.3 je věnovaná oslovení potencionálního klienta ze strany pojišťovny. Z ukázek vyplývá, že v analyzovaných textech je navazován kontakt s potenciálním klientem tím, že je klient oslovován vykáním, osobním zájmenem *Sie*. Odpovídá

tento způsob zásadám odborného stylu? Objevují se i texty, které se obracejí na potenciální klienty nepřímo, neosobně – formou obecnějšího vyjádření?

7. Z ukázek je patrno, že v textech se objevují variace u podmínkových vět – spojka *falls*, spojení *vorausgesetzt, dass* nebo *es sei denn*. Je distribuce těchto jazykových prostředků naprosto libovolná nebo existují nějaká vymezení?
8. Je *damit* v první větě na s. 64 skutečně předložkou?
9. Jde u termínů ve švýcarských textech na s. 88 o *helvetismy*? V teoretickém pojednání o švýcarské němčině se diplomandka helvetismy nezabývala.
10. Dá se určit, který ze zkoumaných tří druhů textu vykazuje více znaků odborného stylu či odborného jazyka?

Cítí-li konzultant či oponent potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby verbálně, nechť tak prosím učiní zde (příp. na přiloženém archu)

Předkládaná magisterská diplomová práce (104 stran, 170 296 znaků, 55 titulů, 8 internetových zdrojů) se skládá ze dvou částí, které jsou dále členěny do deseti kapitol, shrnutí a resumé, součástí práce je seznam použité studijní literatury a internetových zdrojů.

V úvodu diplomandka přesně a podrobně formuluje svůj vědecký záměr – provést lingvistickou analýzu vybraných textových druhů z oblasti pojišťovnictví, zjistit, zda jde o speciální odborný jazyk, a srovnat výsledky analýzy exemplářů německých a švýcarských pojišťovacích společností. Tomuto cíli přizpůsobuje i poměrně obsáhlou teoretickou část. Pojednává v ní podrobně o historickém vývoji odborného jazyka od středověku přes raný novověk až po současnost. Důležitým obdobím pro vývoj odborného jazyka bylo 18. století, kdy se vytvořila nomenklatura v různých oborech. Pozornost je věnována také aktuálnímu výzkumu odborného jazyka. Poté se diplomandka zabývá horizontálním a vertikálním členěním odborného jazyka. Uvádí více možností a teorií, které vysvětluje, a poté volí teorii, již považuje pro svůj záměr za optimální. Její pozornosti neuniká ani *odborná terminologie* a *frazeologismy*, na řadu přicházejí rysy gramatické i záležitosti spojené s rovinou textu – tedy textové druhy a kritéria pro jejich vymezení. Vzhledem k tomu, že cílem diplomandky je srovnat německé a švýcarské texty, je připojena kapitola s velmi stručnou a pro další diplomandčinu analýzu – jak vyplývá z praktické části – nepříliš relevantní charakteristikou švýcarské němčiny a kapitola o pojišťovnictví. Teoretická část je zpracována pečlivě za použití vhodně zvolené odborné literatury a představuje tak dostatečnou základnu pro praktický rozbor korpusu. Diplomandka jasně vymezuje znaky odborného jazyka, které hodlá hledat ve svém korpusu. Je třeba pochválit ji za odkazy na další tituly odborné literatury v poznámkách pod čarou.

Pečlivost provází také pojednání o provedených rozborech korpusu v praktické části této magisterské práce. Na některých stránkách (není již naštěstí mnoho), na nichž nejsou uváděny konkrétní ukázky, čtenář zalituje, že diplomandka nezařadila výběr některých exemplářů rozebíraných textových druhů do zvláštních příloh na konci své práce. Celá praktická část směřuje k dosažení cílů, které byly avizovány v úvodu práce i v závěru teoretické části. Analýzy vedou diplomadku k závěru, že odborný jazyk v pojišťovnictví, byť obsahuje typické znaky odborného jazyka, není speciálním odborným jazykem, nýbrž představuje určitou modifikaci – typické znaky odborného jazyka byly prokázány v rovině gramatiky a částečně i odborné terminologie, u níž se však objevuje doplnění termíny i

z jiných oblastí – podle druhu textu. Zásady odborného stylu jsou zřejmě „porušeny“ i při komunikaci s potenciálními klienty.
Práce je psána jazykem na dobré úrovni, jen místy se objevují překlepy či prohřešky proti normě, např. s. 1: ... *in denen wir eine Verwaltungssprache begegnen* ...; s. 7: *enststehen*, s. 8 *etwickeln*; *alle neue Entdeckungen*; s. 9: *seit 50er Jahren des 20. Jahrhunderts*; s. 18: *unter der Phraseologismen*; s. 34: *sinvoll*; s. 50: *die aus den Informationstexten ... entnommen* wurden; s. 56: v ukázce na konci prvního odstavce *Der Versicherer erbringt [die] für die Wahrnehmung ...erforderlichen Leistungen* ... buď chybí určitý člen (viz [die]) nebo musí být jiná koncovka u příslušného adjektiva); s. 76: *Adjektive lateinisches Ursprungs* a některé další.
Závěr: Vzhledem k uvedeným skutečnostem splňuje předložená magisterská diplomová práce kritéria požadovaná pro tento typ prací, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Podpis konzultanta (jen v tištěné verzi):